

Nro. 35.

A' FELS. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Majus 2-ik napján
1806-ik esztendőben.

B é c s.

Választó Fejedelem *Ferdinánd* ö Királyi Fő Hercegsége, igazgató Ministere Gróf *Wolkenstein-Trostburg* és fő Kamarássa Hertzeg *Rospigliosi* urak által kísértetvén, *Würtzburg* felé, mostani residentziájába, Aprilis 27-kén innen Bétsből útnak indult, a' hova a' következő napokon gyermekei is, t. i. a' Választó Fejedelmi örökös Princz 28-dikban, a' Princznék pedig 30-dikban utánna indúltak ö Fő Herczégének.

A' Bétsi Udvari Ujság' 34-ik darabjából ik-tatjuk ide a' következő tikkelyt: —

Az Auszriai Monarchiában néhány esztendőktől fogva kijött munkák között a' következő

zímü; *Topographisches Postlexicon aller Ortschaften der k. auch k. k. Erbländer von den controlierenden k. a. k. k. Postofficier Christian Crusius*, méltó megkülömböztetést és tekintet érdemel nem csak azért, hogy az által a' postáknek egész állapotjok béli szolgálatait éppen úgy, mint a' kereskedőknek és egyéb efféle levelezést folytató személyeknek foglalatosságai, 's az utazók és katonaságnak az ő útozás béli plánumaik, útszásai, igen könnyűvé tétettek; hanem azért is, hogy ez a' munka, az Alsó Auszriai Országlószéknek és a' több tartomány béli Kormányzásoknak segédelmek által, úgy szollván mint egy hivatal szerént való Nemzeti kézi könyvé lett. Minthogy ez a' munka az Auszriai Monarchiában találtat minden helységneveknek laistromjokat a' betük' sora szerént, azoknak környéki és helybéli rövid leírásokkal egyetemben, magában foglalja, és előadja, hogy minden helység mellett mitsoda fő- és al postahivatalok, postastátziók, levélbészédő helyek, és hány órányi távolságra legyenek; 's minthogy következésképpen ez által valamint a' levelezés állapota, így szintén a' lovas és szekeres posták által való küldözés is egy általlában igen sokat nyert; minthogy továbbá kétségen kívül valóvá lett ezen munka felől az, hogy ez, mind a' politikai mind a' katonai Hivatalokra, 's a' Kereskedőkre és mind azokra nézve, a' kik az Auszriai Monarchiában nagyobb levelezéseket folytatnak, igen hasznos és csaknem elkerülhetetlenül szükséges legyen: mind ezekre nézve nem csak hogy az Alsó Auszriai három Fő Rendek megengedték azt, hogy ez a' munka né-

kiek ajánltassék, hanem ennek felette, valamint ő Cs. és Cs. K. Felsége és Sándor Orosz Császár, ugy több más belső és külső országi Fjedelmek is, medalliókkal (emlékeztető pénzekkel), drága gyűrűkkel, 's nagy meglepéseknek egyéb kijelentésével, jutalmaztatták meg a' Szerzőt *) A' külső és belső kritikus irások is dicsérettel emlékeztek ezen munkáról mindenkor, a' mely már a' két utolsó kötetjein kívül egészen kijött szerentsen, IV Részekben. Az I ső *Cseh, Morva, és Slézia* országokat 2 kötetben, a' II ik *Auftriát* 4 kötetben, a' III ik a' két *Gallitziát* 2 kötetben, a' IV ik *Magyar és Erdély* országokat 4 kötetben foglalják magokban, a' mellyek közül a' két utolsók vannak most a' sajtó alatt. Mind ezekhez járul még egy 4 vagy 5 kötetekből álló *laistrom*, az egész munkában elő forduló nevekről. — Minden darabnak az ára az elő fizetőkre nézve 3 Forint; külömben 4 For. 30 kr. A' már kijött 10 kötetért a' II ikre való előfizetéssel, 's a' *laistrom* két első kötetjeinek árával egygyütt, kell fizetni

*) Ő Cs. és Cs. K. Felsége azon arany medallióhoz, mellyel 1798-ban a' Szerzőt megajándékozni méltóztatott volt, ahoz azután az arany lántzat is hozzá adni kegyelmesen méltóztatott. — Fő Mélt. *Eszterházy Miklós* ő Hertzegsége egy ritka mesterséggel készült és drága orával ajándékozta meg: *Károly* ő Kir. Fő Hertzegsége pedig az egész tabor előtt való közönséges kihirdettetés által tette az ő munkáját esméretellé.

37 Forintot, és lehet találni a' Csász. Kir. Fő Postá hivataloknál és a' Szerzőnél magánál.

Német Ország.

Berlin, April. 15-kén. Gróf *Haugwitz* és a' Kabinetomi titkos Sekretárius *Lombard*, Párisból vissza érkezének. A' külső dolgoknak folytatását, a' mellyek eddig a' *B. Hardenberg* keze alatt voltak, egyedül Gróf *Haugwitznek* adta által a' Király.

A' Gróf *Haugwitz* által Párisban eligazított tárgyaknak valóságos mivoltok felől semmi bizonyost nem tudhatunk. Sok féle változásokról és tserékről beszélnek, a' mellyek még a' Német Birodalomnak külömbkülömb tartományai között történni fognának: hanem még most ezek felől nem lehet bizonyost írni.

Magdeburg, April. 17-kén. Azon Anglus portékáknak, a' mellyek az *Albis* vizén jöttek felfelé, sok esztendőktől fogva ezen város lévén a' Német Birodalomnak délre fekvő részeire való szállítója és küldözöje: ez a' foglalatosság egész eleveniséget adott ennek eddig. Mostanában úgy látszik, hogy a' jelen való változások egyszeriben elvágják városunk élelmének ezen tsatornáját. Ha a' Pruszszia és Anglia között való hadakozás valósággal el talál kezdődni, mint minden jelek mutatják, akkor a' Pruszsziai tengeri városok, t. i. *Memmel*, *Königsberg*, *Dantzic*, *Elbing*, és *Stettin* is meg fognak szorulni, a' mellyek minnyájan nagy függésben voltak a' kereskedelemre nézve Angliával, és kivált 1795-től fogva igen virágzó állapotra jutottak volt. Ha ki üt a' nevezett két Statusok között a' hadakozás, a' tarthatja magát boldo-

gabbnak, a' melyiknek városai és lakosai leg könnyebben és leg több ideig el lehetnek a' másoknak terméizeti és mesterségi szerzeményei nélkül. — Mint erőssítik egy Anglus hajós sereg nem soká meg fog a' Balticum tenger' torkánál jelenni. A' Swéd Király is nagy szorgalmatossággal készítette mind két nemű hajós seregeit, mind azt t. i. a' melly a' nagy tengeren evezni szokott, Linea, Fregát, 's egyéb efféle hadi hajókból, mind pedig azt, a' melly csak az ország köziklás partjai mellett való evezhetéshez van alkalmaztatva. (Ez az ugy nevezett *Scheeren Flotta*; a' mely a' től a' köziklaktól veszi nevezetét, a' mellyek a' Swétziai partok mellett némely helyen 16 tengeri mértföldnyire is bérúgnak a' tengerre, és azt kiváit az idegen hajóknak igen veszedelmessé teszik. Swétziának különös hajókból álló tsoportja van, a' melly ezen köziklás öblökben szokott tartózkodni és vigyázni). Némely közönséges levelek szerént valószággal tudtára adatta a' Swéd Király a' Pruszszus Királynak, hogy mi helyett seregeit a' Swéd Pomeraniai határokra bé küldi, azonnal a' Pruszsziai tengeri városok előtt fognak termeni a' Swéd hajók, és azokat öszsze fogják ágyugolyobisaik által rontani.

A' külömbkülömb Német tartományokban fekvő Frantzia seregek még nem készülnék az induláshoz. A' *Norimbergában* szálláson lévő Fr. tsoport számát még 2000-re teszik, és naponként több-több kiíratott fiatalok érkeznek Fr. országból oda. A' vezérek *Marschall Bernadotte*, még nagyobb számú sereggel fekszik *Ansbachban*. *Aprilis 20-kán* 6000 emberekből álló seregek mustrá-

ját tartotta *Fürth* mellett, a' honnan eszére bément Gen. Drouetssel egygyütt a' Norimbergai theátrumra, melynek alkalmatosságával tiszteletet akartak néki tenni a' város lovas polgárjai, ki mentek volt eleibe, hogy pompával kísérik - bé : de nem fogadta el tiszteleteket.

Nagy Britannia.

London, Aprilis 6-kán. Tegnap a' Királyné palotájában és a' Király' jelenlétében titkos tanács tartatván, nem soká az után ilyen Kabinéto mi Rendelés jöve ki az Udvari Ujjságban : — „

„Ugy esvén értésére ő Felségének, hogy Pruszus Király ő Fgs a' *Hannoverai* Választó Fejedelemségnek kü ömbkülömb részeit, 's más ahhoz tartozó birtokokat, ellenséges és erőszakos módon elfoglalt légyen, és olyan hirdetést is, tétett közönséggé, hogy az Anglus hajók minden Prusziai és más Északi Europai kü ömbkülömb kikötőhelyekből is ki tiltódtak volna, 's azokba, az ő Britanniai Felsége jussainak, hasznainak, 's a' fennálló nemzeti törvényeknek és bevett rendtartásoknak nagy rövidségekkel és megrontatásokkal ezen kikötőhelyekbe bé ne) evezhessen és azokkal semmi kereskedést ne folytathassanak : —

„Ezekhez képpett méltóztatott ő Felsége a' maga Titkos Tanácsának határozása szerént, megparantsolni, és ezen Rendelés által parantsólja is : hogy az ő Felsége alattvalóinak semmi némű hajók a' Prusziai kikötőhelybe való czélozással semmi féle terhét fel ne rakjanak és azok felé ne evezzenek ; hogy a' Nagy Britanniai és Irlandiai egygyesült Birodalomnak minden kikötőhelyeiben és öbleikben talaltató Pruszus hajókat tartoztas-

sák-le, minden azokon találtató személyekkel és vagyonokkal egyetemben, olyan vigyázással mindazonáltal, hogy semmi portékában valami kár vagy elidegenittetés ne essék, &c. &c.

Ezen parantsolathoz képefttsak Harwichnál nyoltz, Doavernél tizenhét Pruszszus hajót tartoztattak-le vámosaink, a' melly utolsók között egy Dánus hajó is találtatik.

A' *Joreménység*' fokáról tudósítások érkeztek Generális *Bairdtól* és Admirális *Pophamtól* Országlószékünkhöz, azzal az örvendetes hirrel, hogy a' mitől féltünk, t. i. hogy egy jó erőben lévő Frantzia hajós sereg oda érkezvén 's a' partra egy meglehetős számú katonasereget kiszállítván, magát ez, *Jansensel* a' Hollandus vezérel öszsze tsatolhatná, nem tellyesedett-bé, mint-hogy már Januarius' 16-kán *Jansens* is kapitulált, 's e' szerént ezen egész Kolonia az Anglusok kezire került. Midön ezen tudósításokkal Hadnagy *Dale* onnan Anglia felé útnak indittatott, a' *Diadem* 64, *Diomedes* 50, *Léda* 58, és a' *Narcziszszus* 30 ágyus, hadi hajóink állottak a' kikötőhelyben. Három linea hajóink a' *Helena* és *Ascensio* nevü szigetek között olálkodnak, olyan czéllal, hogy ha Fr. Admirális *Linois* valamely elfogott hajóinkat e' táján találná vitetni vagy vezettetni, tölle elvehessék. Már egy hajónkat szerentésen vizsgálta kaptuk ilyen módon; 's nem tudván Admirális *Linois* még azt, hogy a' *Joreménység*' fokát mi birjuk, meg törtenhet hogy több ragadamányait is fogja ide vezettetni, mint bátorságos helyre.

Ugy látszik, hogy a' tengernek más pont-

jain is meglehetősen szerentsével teszik 'vadászataikat hajós csoportjaink. *L'Orient* tájékaol így irt Kapitány *Loring* Martzius 30-kán: — „En e. h. 28-kán délelőtti 10 órakor három Frantzia Fregátoknak, a' mellyek az *l'Orienti* kikötőhelyből éppen kifelé eveztek, a' vezérlésem alatt lévő Fregáttal utánnok eredtem, olyan reménséggel, hogy egygyiket vagy másikat közzülök a' többektől elválva, megtámadhatom. Estvéli 10 óratájban el is értem tzélocmat, és a' *Nearque* nevű 16 ágyus nemzeti Korvettát szerentsésen elfogtam, a' rajta lévő 97 emberekkel egyetemben. Öt hónapra kivántató eleség volt rajta.

Februárius 26 kán hasonló szerentsével vágta-el *Hydra* nevű Fregátunk néhány Frantzia Fregátoktól, midőn éppen Kadixból kiveztek, a' *Furet* nevű 18 ágyus Brigget, 's el is fogta.

Nem régiben ismét egy 7 Linea hajókból és néhány Fregátokból álló hajós seregünk rendeltett és küldetett el az Admirális *Warren* vezérlése alatt a' Jó reménség' foka 's onnét tovább Napkeleti India felé; Admirális *Strachan* pedig Madránál olázkododik olyan czéllal, hogy valamely a' tájjan evező ellenséges hajós seregnek útját elállhassa. — A' Generál *Jansens* kapitulálása annyival kedvesebb dolog lehet előttünk, hogy tsak nem bizonyos jelekből hozzuk ki, hogy *Bonaparte Jeromosnak* meg kellett Februarius' közepe tájján a' vezérlése alatt lévő 6 Linea hajókkal a' Jó reménség' fokánál jelenni, a' melly történet-től, ha a' *Jansens* kapitulálása előtt eshetett volna, nem kevésbé félhettünk volna.

Az itt Londonban lévő Prinszsus Követ *Ja-*

Kobi Ur úthoz készül: az Orosz Követtel ellenben gyakran tanátskozik külső dolgokra ügyelő *Minister Fox*. — A' Pruszizus zászlók alatt evező és a' tengeren elszéledve lévő hajóknak számát, a' mellyeknek elfogdostathatásokat remélhetjük, leg alább 2 ezerre tehetjük, minthogy néhány elztendőktől fogva ezen neutrális zászló alatt leg bátorságosabban eveztek a' kereskedők.

Hánnoverának Pruszizia által lett elfoglalatásáért nem tsak Királyunk, hanem Királyi Hercegeink is felettébb való módon felindúltak, és igen hajlandók a' Pruszizival való hadakozásra, a' melly hadakozás azonközben nem másutt, hanem tsak a' Prusziziai kikötőhelyeknél 's annak partjai mellett folytattathatik, minthogy mi mostanában ugy tarthatjuk magunkat, mint a' kik a' száraz Európától egészen elvágattattunk: Pruszizia pedig minket itthon, minthogy semmitengeri ereje nintsen, tellyefféggel nem bánthat, ha tsak a' *Boulognei* nagy Expeditzióhoz nem tsatólja ő is seregeit, 's azzal egygyütt által nem evez hozzánk.

Aprilis 7-kén ismét egy alkudozást tárgyazó izetetet hozó Francia hajót szemlélték meg vigyázóink, a' melly *Boulogne* felől közelgetett *Dover* felé, a' melynek azonnal eleibe menvén egy tsajkánk, papirossait által vette, és a' *Doveri* Komendánsnak a' tovább való küldés végett által adta.

Hadi *Minister Windham* a' Parlamentom Alsó Háza eleibe terjesztette April. 6-kán azt a' plánomot, a' mellyen a' haza' védelmeztetése végett már jó ideje hogy dolgozik. Beszédjének

summás foglalatja, a' mellyet ennek alkalmazos-
ságával elmondott, ennyiben áll: — „

„Én arra fordítottam (ugy mond) főbb figyel-
metességemet, hogy egy valóságos tökéletességgel
bíró armádiát állíthassunk fel, egy armádiát, a'
mely tsak olyan emberekből álljon, a' kiknek ne
legyen egyéb dolgok, tsak a' hadakozás, a' kik ne
tsináljanak egyebet, 's ne esmérjenek egyéb fog-
lalatosságot az ellenség' megverésénél és özszeron-
tásánál, mindenütt, a' hol tsak őtet előltalálják.
Én ennél egyéb armádiára nem bizhatnám a' ha-
zánk védelmezését. A' közelébbi Minisztérium'
ideje alatt szüntelen egy 800 ezer emberekből ál-
ló fegyveres erőről beszéllettek nállunk: hanem
igen nevettséges volna egy fokaságot, azért hogy
katona ruhába és fegyverbe öltözött, armádiának
nevezni. Vannak nekünk külömbkülömb önként
vállalkozott és számos csoportjaink: de a' mel-
lyek nem formálnak armádiát, azért, hogy nem
birnak azzal a' tulajdonsággal, a' mi szükségeskép-
pen megkívántatik egy armádiához, azzal t. i.
hogy egy testet tehetnének, vagy hogy egygyesi-
tett erővel dolgozhatnának. Egy reguláris armá-
diára kell nekünk fordítanunk egész figyelmetessé-
günket. A' nemzeteknek sorsokat az ilyen regu-
láris seregek szokták meghatározni. Minthogy a'
nemzetek egészen (*in massa*) fel nem kelhetnek,
a' magok képiben seregeket küldenek. Két armá-
diák, a' mellyek számokra nézve kitsinyek va-
lának azon nemzetekhez képeft, a' mellyekért
verekedtek, határozzák meg ezeknek sorsokat. Rit-
ka dolog, hogy a' massa valami nagy dolgot tsi-
nálna; tsak abban a' mértékben lehet hasznát vin-

ni, mint annak a' földnek, a' melyben vas van, hanem még olvasítás kívántatik hozzá. Abban az esetben, ha a' Frantzia sereg hozzánk kiszállhatna, mitsoda szolgálatot tenne nekünk 100 ezer olyan emberekből álló sereg a' kik még soha ütközetben nem voltak.

„A' sereget vagy kényszerítés, vagy önként való vállalokozás által lehet gyűjteni. Nekünk betű szerént való sinormértékül szolgál a' törvény, a' melyhez képpett nem függ tőlünk, hogy még azokra nézve is, a' kik megérdemlenék, a' Despotáknak módjok szerént, ki fogást tehessünk. Nálunk a' kényszerítés' módja áll, a' melly egy bizonyos taksának volt a' következése, a' melly taksá támadásra indítja az igazságot, és érzékenységet. Meg lehet azonközben, hogy ez a' kényszerítés' módja valaha nálunk is elkerülhetetlenné legyen: hanem úgy itélek tsakugyan, hogy minekelötte ezen eszközhöz nyulnánk, előbb próbáljunk meg egyebeket.

„Hogy célunkat elérhessük, szükséges olyan állapotba helyheztetnünk a' fegyveres népet, hogy az emberek indittassanak-fel az abban való részvételre. A' katonai élet' követő társának kell lenni a' jutalomnak és bstsületnek; kívánatosfá kell annak tétetödni. Tiszteletessé kell annak mindenek felett lenni a' nép' szemei előtt. Én azt ohaj azám, hogy olyan tisztességgé tehetnök a' katonai állapotot, hogy azok fizetnének, a' kik katonákká akarnak lenni. Az invalidusokra jó gondot kell viselnünk, a' szolgálatban lévöket jól kell tartanunk. Nem egész életekre, hanem tsak mintegy 7 esztendőre kell őket le köteleznünk; a'

midőn vagy botsáffuk-el ha kívánnya, vagy ismét kötelezzük-le fizetése' nevelésével. Ilyen elközök által nem soká egy olyan 200 ezer emberek-ből álló reguláris sereget állitunk lábra, a' melybe hazánknak mególtalmazása eránt méltó bizodal-munkat helyhezteszhetjük —

Batava Respublika.

Hága, April. 12-kén. Éppen indulófélben van az a' Követség, a' mely Országunk ugy nevezett Hatalmas Rendjeinek nevekenben igen fontos izenettel utazik Páris felé. Mint érthettük, Rendjeinknek néhány napokig tartott tanátskozásaikban ez a' vélekedés állittatott-meg végezetre, hogy *Bonaparte Lajos* Ptinczet leszen jobb, Orzáglónkák nni inkább, mint sem magunkat, a' Frantzia Birodalommal öszsze tsatólni. Ezen kettők között vala Hatalmas Rendjeinknek módjok a' választásra. — Harmintz ezer emberre teszik annak a' Frantzia seregnek számát, a' melly *Utrecht* mellett a' *Zeisti* Lógerben öszsze fog gyülekezni. Azok a' Batalionok, a' mellyek *Hameln* várában voltak és ezen várat közelébről a' Pruszszus seregeknek által adták, már megérkeztek a' Batava Respublika határaitra.

Török Birodalom.

Konstantzinápoly, April. 1-ső napján. Minekutánna a' Török Ministerium és az itt lévő Orosz Császári Követ Gróf *Italinsky* ur között bizonyos hidegség kezdett volna uralkodni, 's ezen hidegség már igen szembetünővé kezdett volna lenni: ehez képest egy nyilatkozatást oda-bé ezen utólsó a' Portának, a' melly által eleit kívánta

venni ezen hidegség nagyobbra való nevedésének, 's lehető kedvetlen következéseinek.

A' nyilatkoztatásnak foglalata ennyiben áll: Minthogy a' Portának az Orosz Császári Udvar eránt való megváltozott magaviselete, gyaníthatóképpen bizonyos sugallóknak ezen a' környülálláson fundálódó előadásaikból vehette eredetét, hogy az Orosz seregek némely helyeken, a' hol t. i. az Orosz Birodalomnak bátorságára nézve azoknak jelenlétek szükségesnek lenni itéltetett, öfsze gyülekeztek: erre nézve bizonyossá tétetik egész szolennitással a' Porta, hogy az Orosz seregek a' Török Birodalom ellen leg kissebb roszszzélozással nintsenek, és az Orosz Császári Udvar a' Portával való barátságai Kötésének minden tikkelyeit pontossággal meg kívánny tartani, 's hogy barátságának annál bizonyosabb jelét mutathassa, 's a' gyanakodhatásnak csak leg kissebb alkalmaztosságát is elhárítsa, a' Török határszélek mellett fekvő seregeit haladék nélkül vizíza vonny, &c.

A' Porta is hasonló barátságos kifejezésekkel való nyilatkoztatást tétetett ezen jelentésre, a' melynek summás foglalata abban áll: hogy a' maga *neutralitássát*, valamint eddig, ugy ennekutánna is, 's az Orosz Császárral való barátságai Kötésnek minden tikkelyeit, s is hasonlóképpen pontossan meg tartani, igyekezni fog; 's mind azok a' fegyveres készülétek, a' mellyeket tétetni kén-telenítettik, egyedül csak a' támadóknak megzaboláztathatásokra széloznak.

Harmadzi Hira dá s.

Bizonyos Katholika hiten lévő Fejer személy

különös szerentséjének tartja a' Nemesi rangban lévőknék, 's az érdeemes közönségnek értésére adni, hogy tehetségait, (talentomait) a' köz jó használtatására önként ajánlhatja. Oktatását ezen következő tárgyakban fogja folytatni. 1) Az Olvasásban, irásban, és számvetésben — 2) Fejér ruha varrásban és megjelelésben — 3) Valogatott kötésben (strikkelésben) és páltza köö készítésben — 4) Sokféle Retze kötésben (Hálókötésben) — 5) Himezésben (mesterséges kivarrásban) és Tamborirozásban — 6) A' Fejérmunkáknak külömbkülömbféle általtörésében (Weisdurchbrochene Arbeit von verschiedener Art) — 7) A' Piano - Forte verésnek fundamentomos tanításában. — Az illendő élés modjára (kosztra) szállásra főképpen pedig a' jó nevelésre különös szemvigyázása lélzen az említett személynek.

Ha akarmelley Vallásbeli Nemesi Rangból valaki Kisasszonykáját; az érdeemes Közönségből pedig Leánykáját a' fellyül említett tárgyakban kívánná tanittatni, ne sajnáljon a' Veröczei Tiszteletes Predikátorral *Molnár Ferentz* Urral a' ki ezen dolog végatt, meg kerestetett bővebben értekezni. A' levelet p. *Vátz* kell Postára utasítani.

Másodszori Híradás.

Vendégfogadók' Arendába botsáttását illető
Híradás.

Gács mezővarosban Losontzhoz közel Nógrád Vármegyében, a' hol Sóbázon és Postán kívül, még egy Cs. Kir. szabadsággal felállittatott közönséges és finom posztó Fábrika is vagon, a' mely ott helyben sok száz körülbelöl pedig sok ezer kezeket tart fonnivaló munkával Gátsról osztatván azoknak ki a' gyapjú, — ezen városkában van.

nak két Vendégfogadó, a' mellyeket a' Gr. Forgácsné ő Nga uradalma béli tisztség árendába ad ki. Az egyik Vendégfogadóban, a' Német városban, felyül öt vendég szobája és egy tágas tántaháza van ehez tartozó banyilókkal egygyütt, úgy hogy abban Vándorló Nézőjátékosok is játszhatnak mint egy kis Nezőjátékszínen — vagy Teátrumban. Földszint van egy Kavéház 's abban egy biliárd, Bormérőszoba, három más szobákkal és két konyhával együtt Vendégfogadás számára valók, Istálló 12—14 lóval, szia, Pintze 100 akó borra való, egy kertel együtt ott a' háznál, mind ezek köből építve 's a' tűz veszedelme ellen is bátorságba helyheztetve. — A' másik Vendégfogadó a' városnak Tót részében esik, és egy bormérő 's ivó házból, egy lakószobából konyhából és pintzéből áll. — Továbbá Halics nevű szomszédfaluban és Losontz felé az ország útban is van egy köből épült Vendégfogadó, mellyhez a' nagyobb pintzék a' Várban vagynak. — A' serfözöt és a' pálinka mérést Zsidók bírják árendába és így ez az árenda csak a' bormérésre terjed ki. — Legjobban szeretné az Uraság, ha az a' ki ezeket árendába kivenné tulajdon természetét méretné ki, hogy így a' lakosoknak annál inkább eleget tehetne, 's maga hasznát is jobban előmozdítaná. — Az árenda kezdete a' jövő Sz. Mihály napjától számlaltatik 's három esztendőre adatnak ki a' Vendégfogadók. Bővebb tudósítást adhat ezekről Pesti Polgár és Kereskedő *Liedemann Sámuel* Ur, vagy a' Földes Uraság Gácson, a' kiknél az árendálni kívánók magokat Május 15-ikéig legfeljebb is jelenteni ne terhelteffenek.

Tudósítás Erdélyből.

A' Kolosvári Reformatum Kollegyom Typographiája' árendában való adattatásának módja aránt fel tett Jegyzések.

A' Kolosvári Reformatum Kollegyom Typographiája, a' hol vagyon egy jó tágas betűszedő, és nyomtató műhely, két lakó jó szoba, egy bolt, és egy betűöntő műhely, mindenféle Deák, Magyar, Német, Görög, és Sido öntött betük, két nyomtató sajtók, a' betűszedéshez, öntéshez, és nyomtatáshoz tartozó minden némű eszközök és készülétek, alkalmas tágas Udvarral, Pintzével, különös konyhával, kuttal és kerttel együtt, közönsegesen tartandó licitatio által, a' többet ígérőnek ki adattatik hat esztendőkre árendába. A' mely kotyavetyélés a' közelebb jövő Juniusnak 14 ik napján Kolosváratt fog tartattatni. Az árendában való kiadásnak feltételeit Bétsben a' Magyar Kurirt írónál és kiadóinál, Budán a' Kir. Universitas Calcographusánál Bikfalva Falka Sámuel Urnál, Debretzenben Tiszt. Prof. Sárvári Pál Urnál, és Kolosváratt a' Reform. Kollegyom Elöljáróinál meg lehet látni.

Hiradás.

Paczkó Ferencz Jósef Posonyi és Pesti Cs. és Kir. privilégiált Könyvnyomtató Urnál, a' következő új könyv találtatik, úgymint: Vasárnapokra készített Egyházi Beszédok, mellyeket Németből nemzeti nyelvünkre fordított, élő nyelvel hirdetett és most közre botsátott P. Innocentius Török, Szerafikus Sz. Ferencz Rendén lévő Magyar Országai B. Aszszony Provinciájának Tagja, Elso Elztendő, 2 Rély. Az árta 3 forint.